



**RAMKA 4.3.**

### Twoje prawa w kontakcie z psychologiem

Psycholog to zawód zaufania publicznego, podobnie jak lekarz, sędzia czy nauczyciel. Obowiązuje go wiele szczegółowych zasad postępowania, spisanych w kodeksie etycznoprofesjonalnym psychologów. Aby ludzie rzeczywiście mogli ufać psychologom i powierzać im swoje bolesne lub niekiedy wstydlive tajemnice z pełnym przekonaniem, że wiedza ta będzie wykorzystywana jedynie dla ich dobra, psychologowie muszą przestrzegać swoich reguł etycznoprofesjonalnych.

Rzetelnego profesjonalistę można rozpoznać właśnie po tym, że przestrzega tych zasad. Podczas badania psychologicznego jest to dla Ciebie jako osoby badanej widoczne w tym, że:

- (1) na wstępie psycholog informuje Cię o wszystkich istotnych okolicznościach badania, w tym wyjaśnia, jaki jest jego cel, na czym będzie ono polegało i jakie będą jego skutki – zarówno te zamierzone, jak i uboczne (np. jeśli badanie może przejściowo pogorszyć Twój nastrój, profesjonalista Cię o tym uprzedzi);
- (2) informuje Cię także o poufności wszelkich informacji, jakie od Ciebie uzyska, oraz o ewentualnych ograniczeniach tej poufności w szczególnych przypadkach (np. gdy badanie odbywa się na zlecenie pracodawcy lub sądu);
- (3) wyjaśnia wszelkie Twoje ewentualne wątpliwości, odpowiada na Twoje pytania w sposób wyczerpujący i zrozumiały, absolutnie NIE dając Ci przy tym odczuć, że pytania są niemądre, a on nie ma czasu;
- (4) na początku pyta Cię o zgodę na badanie i potem prosi o nią ponownie zawsze, gdy zamierza zrobić coś, czego wcześniej nie uzgodniliście;
- (5) w każdej fazie Waszego kontaktu profesjonalista szanuje Twoje wartości i akceptuje Twoje uczucia, nie krytykuje Cię i nie ocenia, czujesz się przy nim „w porządku”, mimo że aktualnie masz (być może) pewne kłopoty;
- (6) czujesz się uważnie słuchany, zauważasz, że profesjonalista bardzo dba, by właściwie rozumieć Twój punkt widzenia, czasem dopytuje, co dokładnie masz na myśli i nie przestaje, póki nie potwierdzisz, że właściwie Cię zrozumiał;
- (7) nie słyszysz jednak od psychologa żadnych komplementów ani jakichkolwiek uwag natury personalnej, wykraczających poza bezpośredni sens badania;
- (8) po zakończeniu badania i przeprowadzeniu analizy jego wyników psycholog informuje Cię wyczerpująco, jakie są wnioski z badania i na ile są one pewne, zarazem otwarcie mówiąc, czego po badaniu nadal NIE WIE, omawia też z Tobą praktyczne znaczenie uzyskanych wyników badań;
- (9) na żadnym etapie badania psycholog profesjonalista nie daje Ci do zrozumienia, że w istocie wie o Tobie więcej, niż Ci się zdaje, że ma jakieś tajemnicze źródła wiedzy, dysponuje niezwykłymi testami lub osobistymi zdolnościami, które pozwalają mu przeświećlać ludzkie dusze;
- (10) jeśli zapytasz profesjonalistę, na czym opiera swoje wnioski lub jaka jest wartość narzędzi diagnostycznych, które zastosował, zawsze udzieli Ci wyczerpujących informacji, nie ukrywając słabych punktów przyjętego wnioskowania lub metody; nie będzie też krytykował kolegów psychologów, sugerując, że jedynie on sam potrafi dobrze diagnozować – zamiast tego wskaże Ci naukowe podstawy (wiedzę teoretyczną, metody i techniki diagnostyczne) tego typu badań, prowadzonych przez różnych psychologów.

Materiał ukazał się w „Niezbędniku psychologicznym”, dodatku do tygodnika *Polityka* z dnia 21 lutego 2007.